

ВІДГУК

офіційного опонента Ящук Інни Петрівни на дисертацію

Байди Марії Василівни

"Підготовка майбутніх учителів філологічних спеціальностей до реалізації технологій кооперативного навчання у професійній діяльності" на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

На сучасному етапі розвитку української освіти виникає потреба у підвищенні якості підготовки педагогічних кадрів, які зможуть ефективно працювати в умовах євроінтеграції. Модернізація освітніх процесів вимагає високого рівня професіоналізму педагогів, здатних до саморозвитку та фахового зростання в руслі застосування сучасних технологій навчання.

На підставі вивчення дисертації та автореферату Байди Марії Василівни та опублікованих авторкою праць з результатами науково-дослідної роботи визначено, що в її дисертаційній роботі розглядається актуальна проблема підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей до реалізації технології кооперативного навчання. Відзначимо, що актуальність дослідження Байди Марії Василівни підсилюється низкою суперечностей, що окреслені в дисертації та авторефераті. Це суперечності які виникають між: державною потребою в методично компетентних учителях-філологах, які не лише озброєні сучасними знаннями, але й мають сформовані вміння співпрацювати, і недостатнім рівнем володіння сучасними навчальними технологіями, що спостерігається у вітчизняній шкільній практиці; сучасними змінами в освітньому законодавстві, які передбачають підвищення якості навчання педагогів у контексті світової передової науки, і усталеною системою підготовки в українських ВНЗ; наявними теоретичними напрацюваннями, у яких висвітлені окремі аспекти кооперативного навчання, і потребою комплексного дослідження означеної проблеми.

Важливість виконання дослідження підтверджується його зв'язком з науковою темою, відповідно до тематичного плану науково-дослідної роботи кафедри педагогіки Житомирського державного університету імені Івана Франка "Формування професійної компетентності майбутнього вчителя в умовах європейської інтеграції" (державний реєстраційний номер 0110U002110). Тему дисертаційної роботи затверджено Вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 6 від 26. 12. 2008 р.) та узгоджено в Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні НАПН України (протокол № 2 від 31. 03. 2009 р.).

Здобутком рецензованої роботи є ретельний і конкретний підхід до обґрунтування й аналізу поняттєво-категоріального апарату дослідження, який представлено у першому розділі роботи. Автором на основі методу контент-аналізу окреслено сутність базових понять "кооперативне навчання" та "колаборативне навчання", а також досліджено особливості понять "готовність", "підготовка", "філологічні спеціальності". У першому розділі також визначено історичні основи кооперативного навчання та провідні напрями, в межах яких розвивається сучасна теорія кооперативного навчання, а також окреслено зміст підготовки майбутніх учителів-філологів у контексті гуманістичної парадигми.

У другому розділі дисертації відповідно до завдань дослідження виокремлено та науково обґрунтовано комплекс технологій кооперативного навчання. Доведено доцільність використання кооперативних технологій як мети та засобу навчання в процесі психолого-педагогічних та методичних дисциплін. Проаналізовано взаємозв'язок класичних технологій кооперативного навчання з технологіями "змішаного" й "перевернутого" навчання та технологією кооперативного викладання у межах дослідження. Обґрунтовано доцільність використання класичних технологій кооперативного навчання у взаємозв'язку з зазначеними технологіями в умовах сучасних вимог до освіти XXI ст.

Безперечним досягненням роботи є розроблена і науково обґрунтована Байдою Марією Василівною модель підготовки майбутніх учителів-філологів до реалізації

технологій кооперативного навчання у професійній діяльності. Структурна модель базується на соціальному замовленні, має мету, провідні завдання та складається з теоретичного, практичного і результативного блоків.

У третьому розділі дисертації подано детальну характеристику організації експериментального дослідження, представлено аналіз стану сформованості готовності майбутніх учителів-філологів до реалізації технологій кооперативного навчання на констатувальному етапі експерименту; визначено шляхи реалізації авторської поетапної методики та представлено динаміку формування готовності на формувальному етапі.

Заслуговує на схвалення апробація результатів дослідження. Теоретичні положення та результати роботи апробовано на науково-практичних конференціях різних рівнів, зокрема, міжнародних: "Пріоритетні напрями підготовки вчителя іноземної мови у контексті вимог Болонського процесу" (Ніжин, 2009), "Ціннісні пріоритети освіти XXI століття: європейський вектор розвитку вищої школи" (Луганськ, 2009), "Наука. Освіта. Технології" (Барановичі, Білорусь, 2010), "Сучасні дослідження у сфері англійської мови: перспективи лінгвістики та методики" (Житомир, 2011), "Сучасні тенденції розвитку освіти в Україні та за кордоном" (Горлівка, 2011), "Українська освіта в європейському інформаційному просторі" (Житомир, 2012), "Англійська в глобалізованому світі" (Камянець-Подільський, 2012), "Конференція викладачів англійської мови як іноземної в Лос-Анджелесі" (Лос-Анджелес, 2013), "Вчитель англійської в глобальному вимірі: покращення того, що працює та виправлення того, що ні" (Кіровоград, 2014), "Навчання з технологіями" (Київ, 2014), "Інтернаціоналізація: міфи, реалії, виклики та можливості" (Дублін, Республіка Ірландія, 2014), міжнародному науковому конгресі вчителів і психологів (Прага, Чеська Республіка, 2014); всеукраїнських: "Вивчення англійської в контексті безперервної освіти" (Рівне, 2010), "Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки" (Київ, 2011), "Виховання дітей та учнівської молоді в соціокультурному просторі сучасних освітніх закладів" (Київ, 2011), "Сучасні комунікативні методи навчання англійської мови" (Житомир, 2014),

"Сучасні комунікативні методи навчання англійської мови"(Житомир, 2015), "Шкільний учитель нового покоління" (Житомир, 2015); на засіданнях кафедри педагогіки і кафедри методики викладання іноземних мов та прикладної лінгвістики Житомирського державного університету імені Івана Франка (2008–2015 рр.); під час проведення майстер-класів для вчителів шкіл м. Житомир (Житомир, 2013–2015). Результати проведеного дослідження використано для підготовки матеріалів для участі в міжнародній програмі наукових обмінів ім. Фулбрайта, яка підтримується урядом США (Лос-Анджелес, США, 2012–2013 рр.) та програми академічної мобільності Еразмус Мундус (Дублін, Республіка Ірландія, 2014), а також для участі в спільному проекті Міністерства освіти і науки України та Британської Ради в Україні "Шкільний учитель нового покоління"(2015–2016 рр.).

Результати дослідної роботи висвітлено в 22 публікаціях (з них 1 у співавторстві), серед яких: 8 – в провідних фахових наукових виданнях України, 1 стаття в закордонному періодичному фаховому науковому виданні, 2 статті в закордонних збірках міжнародних науково-практичних конференцій, 11 – в збірниках матеріалів конференцій.

Автореферат і опубліковані Байдою М. В. наукові праці повною мірою відображають зміст дисертації, структуру, головні положення та висновки наукової роботи.

Позитивно оцінюючи виконану дисертаційну роботу за її актуальність і важливі результати, висловимо деякі зауваження та побажання, що мають дискусійний характер:

1. В п. 2.1 варто було б скоротити опис класичних технологій кооперативного навчання та розширити опис "змішаних" та "перевернутих" технологій разом з технологіями кооперативного викладання .

2. Виділені в п.1.3. функції педагогічної діяльності варто було б відобразити графічно в моделі.

3. Недостатньо повно зроблено аналіз умінь XXI століття у контексті дослідження, які віднесено до додатку Г. На нашу думку, такий аналіз значно покращив би якість роботи.

4. В п. 3.2. варто було б подати більше прикладів завдань з елементами кооперативного викладання.

Проте висловлені зауваження та побажання не знижують наукової і практичної цінності й загальної позитивної оцінки рецензованої роботи.

Рецензована дисертаційна робота Байди Марії Василівни "Підготовка майбутніх учителів філологічних спеціальностей до реалізації технологій кооперативного навчання у професійній діяльності" є завершеним самостійним дослідженням, яке містить нові науково обґрунтовані результати в галузі теорії і методики професійної освіти і за актуальністю, змістом, обсягом, науковою новизною, обґрунтованістю наукових положень, достовірністю, практичним значенням та повнотою викладу відповідає вимогам пунктів 11, 13-15 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», що дає підстави для присудження Байді Марії Василівні наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент –
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки,
декан факультету початкової освіти та філології
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Ящук І. П.

Підпис Ящук І.П. підтверджую:
Начальник відділу кадрів



В.М.Барановська